

**Návrh na zvýšenie alokácie priamych platieb na kalendárny rok 2027
v rámci Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky Slovenskej republiky
na roky 2023 – 2027**

Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky Slovenskej republiky na roky 2023 – 2027 (ďalej len „SP SPP 2023 – 2027“) stanovuje alokácie na priame platby na kalendárne roky 2023 – 2027 (I. pilier) a intervencie v záujme rozvoja vidieka (II. pilier).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2021/2115 v platnom znení“) umožňovalo flexibilitu medzi priamymi platbami a II. pilierom v súlade s čl. 103 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ktorá sa týkala priamych platieb len na kalendárne roky 2023 – 2026. Posledný rok nároku 2027 riešený nebol, keďže je financovaný z viacročného finančného rámca Európskej únie (ďalej len „VFR“) 2028 – 2034, ku ktorého legislatíve prebiehajú vyjednávania až v tomto období.

Európska únia s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty mohli naďalej úspešne vykonávať príslušné národné stratégie, z ktorých vychádzajú ich strategické plány spoločnej poľnohospodárskej politiky, vrátane stratégií na riešenie neočakávaných kríz, ako je napríklad dosah vysokých cien hnojív, umožňuje členským štátom **upraviť alokácie na priame platby na kalendárny rok 2027**, ako aj zodpovedajúcim spôsobom zmeniť svoje strategické plány na základe nariadenia (EÚ) 2026/1768 zo 14. júla 2026, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/2115, pokiaľ ide o osobitný typ intervencie na poskytnutie výnimočnej dočasnej podpory v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a možnosť upraviť alokácie na priame platby na kalendárny rok 2027, a nariadenie (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o flexibilnejšie pravidlá vyplácania preddavkov v reakcii na zvýšené ceny hnojív v dôsledku krízy na Blízkom východe (Ú. v. EÚ L, 2026/1768, 21.7.2026).

Na základe čl. 103a nariadenia (EÚ) 2021/2115 v platnom znení **môže Slovenská republika** (ďalej len „SR“) buď

- **zvýšiť** alokáciu priamych platieb na kalendárny rok 2027 o **77 723 373 eur** alebo
- **znížiť** alokáciu priamych platieb na kalendárny rok 2027 o **103 868 686 eur**.

Európska komisia túto flexibilitu považuje za dôležitý nástroj riadenia rizík a stabilizácie príjmov farmárov v reakcii na cenové šoky vstupov (hnojív a energií).

Ak sa SR rozhodne zvýšiť alokáciu priamych platieb, nebude to na úkor zníženia alokácie na rozvoj vidieka v rámci SP SPP 2023 - 2027, ale o túto sumu bude znížený rozpočet pre spoločnú poľnohospodársku politiku na rok 2028 v rámci Národného a regionálneho partnerského plánu 2028 – 2034 (ďalej len „NRP plán“). Celkovú obálku NRP plánu to však nijakým spôsobom neovplyvní, keďže navýšené priame platby na kalendárny rok 2027 sa stanú súčasťou platieb, ktoré budú oprávnené na financovanie v súlade čl. 35 ods. 10 návrhu nariadenia o plánoch národného a regionálneho partnerstva. Suma zodpovedajúca tomuto objemu sa mobilizuje v rámci nasledujúceho viacročného finančného rámca Európskej únie (VFR 2035 - 2041), aby sa zachovalo celkové finančné krytie, ktoré môžu členské štáty

naprogramovať v rokoch 2028 – 2034 v rámci NRP plánu, tak ako je uvedené v Dôvodovej správe Európskej komisie č. COM(2026) 282 final, 10328/26.

Vzhľadom na zložitú geopolitickú situáciu, v ktorej sa pôdohospodárstvo v súčasnosti nachádza – zvyšovanie cien vstupov (hnojivá, energie), dlhodobé pretrvávajúce extrémne sucha a ďalšie faktory **navrhuje** Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) **zvýšenie priamych platieb na kalendárny rok 2027 o sumu 77 720 859 eur.**

Hlavné dôvody pre navýšenie alokácie priamych platieb na rok 2027

- **Efektívne využitie flexibility poskytnutej Európskou úniou.** Nariadenie (EÚ) 2026/1768 vytvorilo členským štátom **jednorazovú možnosť** reagovať na pretrvávajúce negatívne vplyvy na poľnohospodársky sektor prostredníctvom navýšenia alokácie priamych platieb na rok 2027. Predložený návrh túto možnosť využíva v plnom rozsahu v prospech slovenských poľnohospodárov.
- **Posilnenie potravinovej bezpečnosti SR a konkurencieschopnosti slovenského agropotravinárskeho sektora.** Priame platby predstavujú základný nástroj spoločnej poľnohospodárskej politiky na zabezpečenie udržateľnej poľnohospodárskej výroby. Ich navýšenie prispeje k zachovaniu produkčného potenciálu slovenského poľnohospodárstva, podpore zamestnanosti vo vidieckych oblastiach a zvýšeniu odolnosti sektora voči budúcim krízam.
- **Stabilizácia príjmov poľnohospodárskych podnikov v období pretrvávajúcich ekonomických, klimatických a geopolitických rizík.** Slovenské poľnohospodárstvo je naďalej vystavené zvýšeným nákladom na energie, hnojivá a ďalšie výrobné vstupy, ako aj negatívnym dôsledkom klimatických zmien vrátane opakujúcich sa období extrémneho sucha. Navýšenie alokácie priamych platieb prispeje k udržaniu ekonomickej stability sektora. Možnosť navýšiť alokácie priamych platieb využijú aj iné členské štáty Európskej únie, zo susediacich štátov napr. Maďarsko a Poľsko.
- **Zníženie rizika nedočerpania finančných prostriedkov Európskej únie v prechodnom období medzi programovými obdobiami.** Presun časti budúceho záväzku do systému priamych platieb zabezpečí využitie finančných prostriedkov prostredníctvom nástroja s vysokou absorpčnou kapacitou a minimálnou administratívnou záťažou. Zároveň sa zníži objem finančných prostriedkov viazaných na prvý rok implementácie NRP plánu 2028 – 2034, pri ktorom možno vzhľadom na skúsenosti z predchádzajúcich programových období očakávať pomalší nábeh čerpania.
- **Navýšenie stropu priamych platieb nebude mať negatívny vplyv na implementáciu SP SPP 2023 – 2027.** Zvýšenie alokácie nie je realizované na úkor intervencií v záujme rozvoja vidieka v aktuálnom programovom období a preto neohrozí plnenie schválených cieľov ani realizáciu naplánovaných opatrení II. piliera.
- **Zachovanie celkového objemu finančných prostriedkov pre spoločnú poľnohospodársku politiku v rámci NRP plánu 2028 – 2034.** Navýšenie alokácie priamych platieb na rok 2027 nebude mať za následok zníženie celkovej finančnej obálky určenej pre spoločnú poľnohospodársku politiku v rámci NRP plánu 2028 – 2034. Ide

výlučne o časový posun dostupnosti časti finančných zdrojov, pričom celková alokácia zostane zachovaná.

Na základe uvedených skutočností **ministerstvo navrhuje** využiť možnosť na základe čl. 103a nariadenia (EÚ) 2021/2115 v platnom znení a **zvýšiť alokáciu priamych platieb na kalendárny rok 2027 o sumu 77 720 859 eur.**

Schválenie návrhu umožní zachovať primeranú úroveň podpory slovenských poľnohospodárov a prispeje k stabilite agropotravinárskeho sektora v období pretrvávajúcich hospodárskych a klimatických výziev. Navrhované navýšenie na rok 2027 nepredstavuje zníženie celkového objemu finančných prostriedkov disponibilných pre spoločnú poľnohospodársku politiku v rámci NRP plánu, predstavuje iba posun dostupnosti zdrojov z roku 2028 do roku 2034 z dôvodu fungovania mechanizmu priamych platieb v súvislosti s viacročnými finančnými rámcami Európskej únie. Zvýšenie alokácie priamych platieb na kalendárny rok 2027 zabezpečí navýšenie alokácií všetkých intervencií vo forme priamych platieb na rok 2027 o 19,29 %, čo je v tejto zložitej geopolitickej situácii pre poľnohospodárov nielen prospešné, ale vyslovene žiaduce. Navrhované navýšenie predstavuje jedinečnú príležitosť posilniť finančnú stabilitu slovenského poľnohospodárstva bez negatívneho dopadu na celkovú alokáciu spoločnej poľnohospodárskej politiky v nasledujúcom programovom období.